

Всеукраїнське дослідження використання ШІ у шкільній освіті

M.Z.H.

PROJECTR

FACTUM
GROUP

FACTUM
GROUP

Дослідження ініційоване Projector Creative & Tech Institute
та Малою академією наук України (МАН)
за підтримки дослідницької компанії [Factum Group](#)

**з метою проаналізувати, наскільки активно в українській шкільній освіті
використовують штучний інтелект та його можливості**

FACTUM
GROUP

CREATIVE
& TECH
PROJECTOR
ONLINE
INSTITUTE

МАН.
ПЛАТФОРМА

Про дослідження

1

Цільова аудиторія

У межах дослідження проаналізовано
2 цільові аудиторії:

- 1. Вчителі**, які викладають в школі зараз, на момент опитування
- 2. Учні**, які на момент опитування **навчаються в 8-11 класі** (включаючи тих, хто виїхав за кордон)

2

Географія, Метод

Географія дослідження: **Вся Україна**

Метод опитування: SAWI (**онлайн**, самозаповнення)

Розмір вибірки:

- 1. Вчителі, N = 1747** респондентів
- 2. Учні, N = 1443** респондентів

Термін опитування: Вересень-Жовтень 2023

3

Формування Вибірки

Польовий етап дослідження виконаний Projector Creative & Tech Institute за підтримки Малою академії наук України.

Google Форма анкети поширювалась каналами в соцмережах, розсилками для вчителів та дітей, каналами Міносвіти та інших партнерів

КЛЮЧОВІ РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

- Знання сервісів ШІ
- Використання ШІ
- Ставлення до ШІ

ЧАСТИНА 1 ПОГЛЯД **ВЧИТЕЛІВ** НА ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ

1. Про які сервіси ШІ вчителі знають та які з них використовували
2. Як саме вчителі використовували ШІ, чи задоволені досвідом
3. Чи готові вчителі рекомендувати ШІ своїм колегам та учням
4. Профіль аудиторії вчителів

ЧАСТИНА 2 ПОГЛЯД **УЧНІВ** НА ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ

1. Про які сервіси ШІ учні знають та які з них використовували
2. Як саме учні користувались ШІ, чи задоволені, які ідеї мають
3. Погляд учнів на застосування ШІ вчителями
4. Профіль аудиторії учнів

Ключові результати

ЗНАННЯ СЕРВІСІВ ШІ

- Найпопулярнішим сервісом штучного інтелекту (ШІ), з яким добре знайомі обидві аудиторії, є ChatGPT. Рівень знання серед учнів дещо вищий, ніж серед вчителів (76% проти 68% відповідно).
- На другому місці за рівнем знання є інструмент ШІ від проєкту «На Урок». Про цей сервіс знають 49% опитаних вчителів, рівень знання серед учнів нижчий – 35%.
- І вчителі, і учні значно менше обізнані про такі сервіси ШІ як Grammarly, Bard Google, Midjourney, Notion AI та Stable Diffusion.

КОРИСТУВАННЯ ШІ

- Більшість вчителів та учнів зазначили, що мають досвід користування сервісами ШІ. У більшості випадків аудиторія задоволена отриманим досвідом.
- Вчителі зазначають, що використовували сервіси ШІ в своїй діяльності з метою підготовки до занять, створення тестів для домашнього завдання, при проведенні занять, а також для перевірки знань учнів і, навіть, в позакласній роботі. Частина вчителів залучала учнів до використання ШІ.
- Учні, говорячи про досвід користування ШІ, найчастіше зазначали його допомогу при підготовці домашнього завдання.

СТАВЛЕННЯ ДО ШІ

- Думки вчителів щодо ШІ різняться. Вони розуміють, що це новітні технології та може бути корисно, але мають вагання через можливі проблеми. Вчителі хвилюються, що ШІ може обмежити розвиток учнів, призвести до списування та неетичного використання. Є і те, що вчителі самі ще не зовсім розуміють, як працює ШІ, і вони побоюються помилок в його роботі, оскільки технологія ще лише розвивається, недостатньо вивчена.
- Щодо списування, вчителі мають підстави для занепокоєнь, оскільки деякі учні справді визнають, що використовують ШІ для цього. Проте більшість учнів вважають, що ШІ може, навпаки, поліпшити навчання та розвиток учнів, зробити освітній процес цікавим та захоплюючим. Учні навіть виражають бажання отримати від вчителів інформацію про те, як правильно використовувати ШІ етично, які є його переваги та недоліки, особливості застосування.

Частина 1. Погляд вчителів на ШІ

Про які сервіси ШІ вчителі знають та які з них використовували

Знання та використання сервісів ШІ

Практично всі вчителі чули про сервіси ШІ, при цьому 7 з 10 користувались принаймні одним з них за останні 6 місяців.

Найпопулярнішими серед вчителів є ChatGPT та інструменти ШІ від проєкту «На Урок».

Такі сервіси, як Grammarly, Bard Google, Midjourney, Notion AI та Stable Diffusion значно менш популярні серед аудиторії вчителів – їх не лише не використовують, а й також майже не знають про них.

87% знають

про хоча б один з наведених сервісів ШІ

69% користувались

хоча б одним з наведених сервісів ШІ

Найпопулярніші сервіси ШІ:

ChatGPT

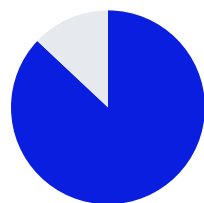
На Урок
освітній проєкт

Канали отримання інформації про сервіси ШІ

Основне джерело інформації, з якого вчителі отримали інформацію про сервіси ШІ, - це соціальні мережі.

Також майже кожен 2-ий вчитель зустрів інформацію про ШІ на лекціях, курсах, інтенсивах чи в інших освітніх матеріалах.

Близько третини вчителів чули про ШІ від друзів/колеги і приблизно така ж частка вчителів самостійно шукала інформацію про сервіси ШІ.

87% знають

про хоча б один з наведених сервісів ШІ

ChatGPT

На Урок

освітній проект

Midjourney

Bard

grammarly

Notion

Stable Diffusion

Звідки отримали інформацію про сервіси ШІ:

▪ Соціальні мережі

69%

▪ Освітні матеріали (лекції, курси, інтенсиви тощо)

46%

▪ Друзі чи колеги

35%

▪ Цілеспрямовано шукав (-ла) інформацію про ШІ

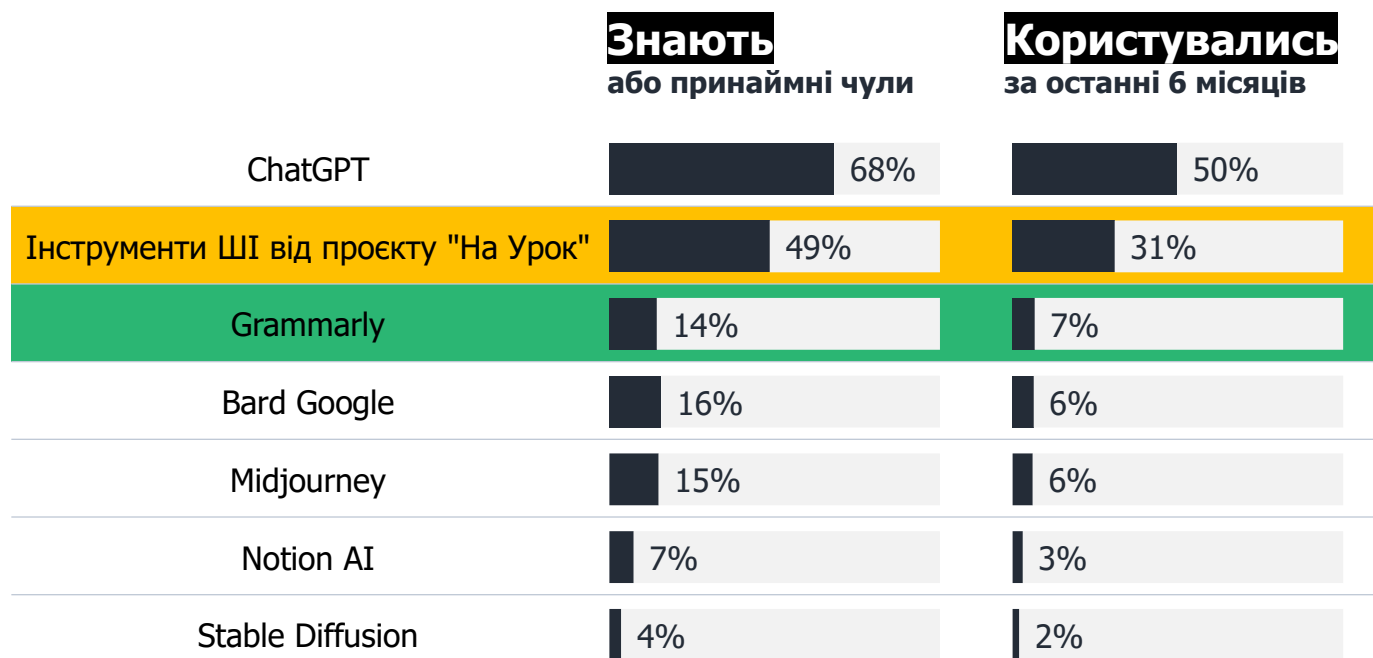
30%

▪ Преса (зокрема сайти чи телеграм-канали новин)

24%

Специфіка сервісів «На урок» та «Grammarly»

Якщо ChatGPT є найпопулярнішим сервісом ШІ серед всіх вчителів, то такі сервіси як інструменти ШІ від проєкту "На Урок" та Grammarly мають специфіку, залежно від того, який предмет викладає вчитель. Сервіс «На Урок» значно популярніший серед вчителів української мови та літератури та вчителів Історії, а Сервіс «Grammarly» значно популярніший серед вчителів англійської мови.

Сервіс «На Урок» значно популярніший серед вчителів **Української мови та літератури** та вчителів **Історії**
Знають: **57%** та **64%** відповідно
Користуються: **36%** та **47%** відповідно

Сервіс «Grammarly» значно популярніший серед вчителів **Англійської мови**
Знають: **41%** Користуються: **28%**

Специфіка сервісів «ChatGPT» та «На Урок»

Вчителі інформатики загалом мають значно вищий рівень знань усіх сервісів ШІ та їх активніше використовують. Наприклад, 76% вчителів інформатики зазначають, що використовували сервіс ChatGPT. А ось серед вчителів біології, географії та початкових класів - нижчий рівень використання ChatGPT. Загалом для ChatGPT прослідковується залежність – чим менший стаж роботи вчителем, тим активніше використання ChatGPT, що може бути пов'язано з тим, що молодша аудиторія загалом є більш активною у взаємодії з цифровими технологіями.

ChatGPT

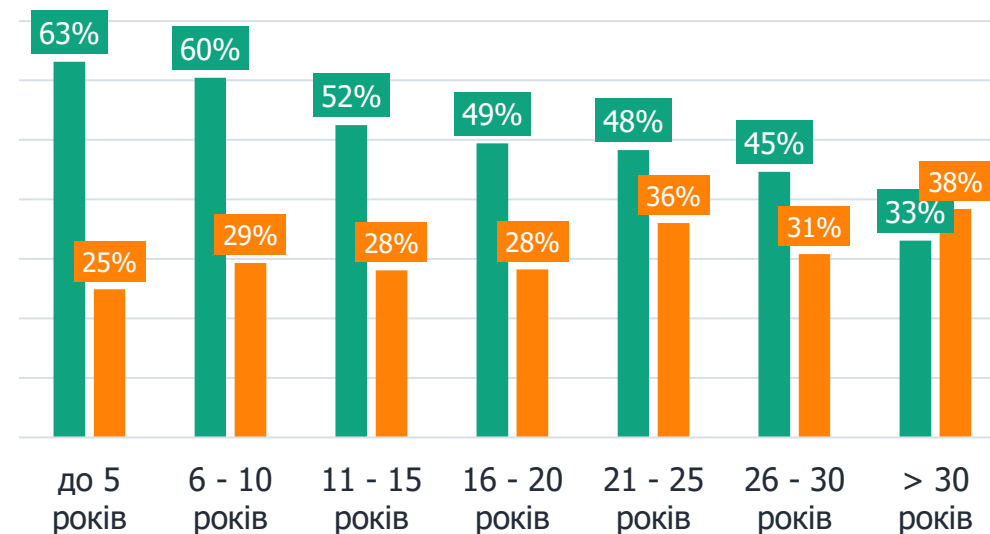
Частка вчителів, що використовували сервіси ШІ за останні 6 місяців серед всіх опитаних вчителів, які викладають цей предмет

На Урок

освітній проект

Частка вчителів, що використовують ШІ у розрізі стажу викладання в школі

ChatGPT

На Урок

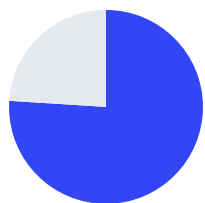
освітній проект

**Як саме вчителі
використовували ШІ,
чи задоволені
досвідом**

Успішність досвіду використання ШІ

Більшість вчителів, що мали досвід використанні ШІ в своїй роботі, оцінюють здобутий досвід як успішний. Лише 14% з опитаних вчителів вважають свій досвід неуспішним.

76%

вчителів мають досвід використання ШІ в своїй роботі

Як оцінюють свій досвід:

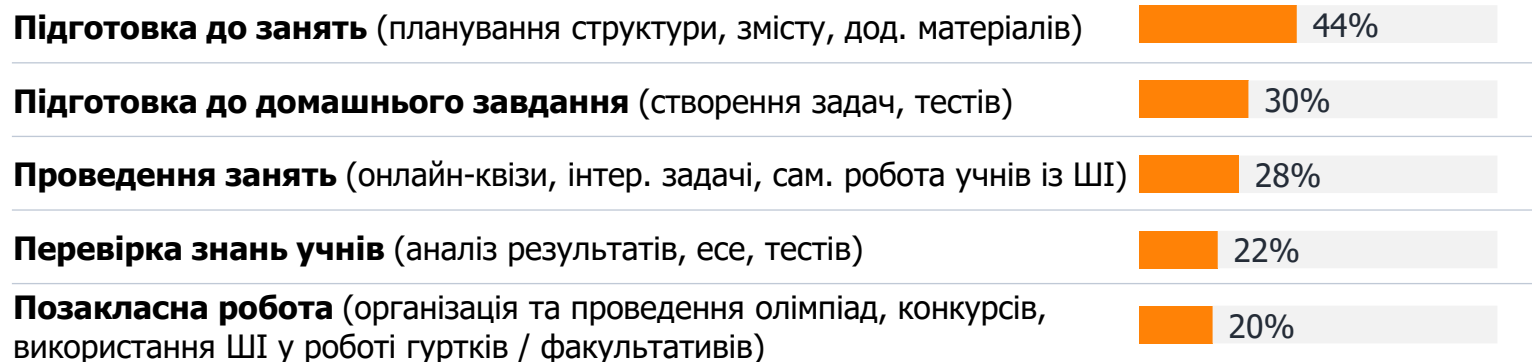
- Дуже успішний: ШІ значно покращив освітній процес
- Успішний: ШІ додав певні переваги до роботи
- Нейтральний: не бачу особливих переваг використання ШІ
- Не дуже успішний: були проблемами чи виклики
- Зовсім не успішний: використання ШІ розчарувало
- Відмова / ВВ

Способи використання ШІ в роботі вчителя

Кожен 2-ий вчитель вважає, що ШІ змінить освітній процес у найближчі роки. Уже зараз вчителі зазначають, що використовують сервіси ШІ в своїй діяльності з метою підготовки до занять, створення тестів для домашнього завдання, при проведенні занять, а також для перевірки знань учнів і, навіть, в позакласній роботі. На наступних слайдах наведені приклади, як саме вчителі використовують ШІ в своїй роботі.

Як саме вчителі використовували ШІ в своїй роботі

54% вчителів погоджуються з твердженням, що **ШІ змінить освітній процес** у найближчі роки

Як для вчителя музичного мистецтва та керівника вокальної студії завжди великою проблемою було знайти якісну фонограму для своїх учнів, часто приходилося купувати власним коштом для роботи на уроках. З можливостями ШІ працювати над новими творами стало легше, маємо змогу отримати якісну фонограму для навчального процесу лише декількома кліками (лише для навчального процесу, без комерційної вигоди!) З учнями на уроках створювали відео за текстовим описом — результати вражаючі: цікаво, весело, неординарно, можна спробувати для вибору майбутньої професії. Зараз планую організувати на уроці «спілкування» учнів із відомими мистецькими особистостями.
Вчитель образотворчого мистецтва,
Чернігівська область

Приклади використання ШІ

Підготовка до занять

ШІ може **генерувати принаймні ідеї**. Так, він допускає деякі помилки, разом із тим, при правильному використанні можна отримати й користь. Наприклад, мені потрібно було написати невеликий вступ до уроку, ШІ підкинув мені ідею і далі я сама вже міркувала у тому напрямку. Або ж допоміг створити задачі для кількох варіантів.
Вчитель математики, м. Київ

Мені подобається створювати **неповторні візуалізації до уроків, ментальні асоціативні картки** для розвитку уяви. Вважаю, що вчитель повинен показувати приклад естетичного дизайну своїх уроків.
Вчитель історії, правознавства, громадянської освіти, Запорізька область

Найголовніше, що ШІ може **допомагати розпланувати уроки**. Іноді тема є дуже великою, а часу всього 45 хвилин. А треба ж ще розігріти та задати домашнє завдання. Чат джипіті дуже з цим допомагає, знаходячи унікальні вирішення цього запитання
Вчитель англійської мови, Закарпатська область

Оскільки я вчитель хімії, то мені ШІ допомагає згенерувати ідеї для цікавих дослідів, **створити зрозумілі ілюстрації** речовин та процесів для учнів, щоб пояснювати на уроках дійсно складні хімічні поняття
Вчитель хімії, Дніпропетровська область

ШІ **допомагає креативити**, оскільки не завжди ти в ресурсі, щоб придумати цікавий урок
Вчитель інформатики, робототехніки, Львівська область

Приклади використання ШІ

Підготовка до домашнього завдання

Сподобалося давати **домашні завдання у вигляді тестів**
Вчитель історії, української мови та літератури, Рівненська область

Я готувала **тести, кросворди, презентації...**
Вчитель трудового навчання, Полтавська область

Я давав завдання ШІ **скласти умови задач** до різних тем з програмування. ШІ склав умови задач. Методику розв'язання задач я зробив сам. І відібрав задачі, які можна розв'язати одним способом.
Вчитель інформатики, Дніпропетровська область

Створення **асоціативних кущів, загадок, ребусів**, використання на Інтелектуальних іграх
Вчитель історії, української мови та літератури, Житомирська область

Для **створення тестів** на основі конспекту уроку - це неймовірно, для **складання анкет для опитування**
Вчитель фізики, інформатики, Львівська область

Приклади використання ШІ

Перевіряння знань учнів

“
Перевіряю завдання **контрольних робіт** через чат GPT і формую таким чином, щоб максимізувати можливість власного мислення і мінімізувати вплив штучного інтелекту на якість відповіді
Вчитель хімії, м. Київ

“
Досить добре це працює на **етапі оцінювання** і перевірки знань. Вчитель української мови та літератури, Кіровоградська область
ШІ використовувала для перевірки знань дітей щоб **мінімізувати процес контролю знань**.
Вчитель англійської мови, м. Київ

“
Допоміг при створюванні банку питань для діагностувального тестування у 5-8 класах; З його допомогою **перевіряю на оригінальність** письмові твори(есе).
Вчитель української мови та літератури, Одеська область

“
Дитина на с. р. списала розв'язок задачі з ресурсу GPT, а мені порадили **запитати у ШІ чи міг він написати цей текст**. І отримана відповідь вирішила оцінку за с. р.
Вчитель фізики, м. Київ

Приклади використання ШІ

Проведення занять

З усіх форм роботи з ШІ дітям найбільше сподобалося **спілкуватися з відомими постатями** на сайті «На урок»
Вчитель географії, Полтавська область

А ще ми з учнями проводили **дослідження у 3 класі** - вчилися добирати заголовки до текстів різних типів. І підключили до цього ШІ. Дуже цікаві спостереження та роздуми.
Вчитель початкової школи, Харківська область

На уроці зарубіжної літератури під час вивчення балади "Світязь" використали програму ШІ Stable Diffusion. **Малюнки, які створили діти**, змогли наочно доповнити зміст балади, підкреслити певні елементи її сюжету. Особливо були задоволені результатом ті діти, які малювати зовсім не вміють, але дуже хотіли б. Позитивні емоції дітей надихають. Особливо, коли чуєш від них: «Дякуємо за такий цікавий урок!»
Вчитель зарубіжної літератури, Миколаївська область

Використовувала на уроці розвитку зв'язного мовлення. Описували у 5 класі тваринку, а **ШІ потім на основі опису учнів малював**. Цікаво було спостерігати враження учнів від побаченого результату. Такі програми вчать дітей бути більш точними, конкретизувати та детальніше описувати предмет. Під час заняття також була інтеграція з англійською мовою.
Вчитель української мови та літератури, Черкаська область

Використовувала **портрети відомих письменників** у різні періоди їхнього життя; бачення сюжетів поезій (позакласний захід). Ідеї щодо колористики, фантастичних образів (образотворче мистецтво)
Вчитель української мови та літератури, образотворчого мистецтва, Волинська область

Приклади використання ШІ

Позакласна робота

Використовувала **портрети відомих письменників** у різні періоди їхнього життя; бачення сюжетів поезій (позакласний захід). Ідеї щодо колористики, фантастичних образів (образотворче мистецтво) Вчитель української мови та літератури, образотворчого мистецтва, Волинська область

Минулого року брали участь у конкурсі від Українського міжуніверситетського науково-дослідницького шекспірівського центру в рамках «Днів Шекспіра в Україні 2023». У заході взяли участь учні 13 – 17 років з різних регіонів України: заздалегідь готували презентації до сонетів, спілкувались із штучним інтелектом chat.openai.com, **задавали йому запитання стосовно трактування обраного твору**, знаходили неточності та недостовірну інформацію у відповідях штучного інтелекту, виразно декламували сонети Шекспіра англійською мовою, аргументували свій вибір твору. Захід був неймовірним! Всі учасники отримали масу вражень і позитивних емоцій, дійшли до висновку, що штучний інтелект, яким би він досконалим не був, не зможе замінити живу людину і трактувати твори Шекспіра йому не під силу, адже тут ШІ зробив безліч помилок і навіть визнав це!
Вчитель англійської мови, Хмельницька область

Готувалась до проведення наукового пікніка у 5-му класі, присвяченого Дню вишиванки. На запитання «10 невідомих фактів про вишиванку» ШІ надав 4 неправдивих (фейкових) відповіді. Так виникла ідея проведення «хвилинки медіаграмотності»
Вчитель інформатики, Хмельницька область

Ще приклади використання ШІ

Чат gpt допоміг мені **підготуватися до виступу на педагогічній раді** (І всім сподобалось)

Вчитель Психології, м. Київ

Використовую, щоб **перевірити свою відповідь** - Поясни мені, ніби мені 5 років (дуже подобається), разом створюємо тексти - Text Generation, створювали притчі та ще багато чого

Вчитель української мови та літератури, Миколаївська область

З молодшими учнями створювали казки із завданнями за допомогою нейромережі Pagemaster AI. Асоціативні картки до уроків генерувала з нейромережею Lexica.

На початку уроку **діти обирали відповідну картку, яка асоціюється у них, наприклад, з темою уроку чи їхнім настроєм** або самопочуттям

Вчитель початкових класів, Миколаївська область

Створив курс "Основи NFT", де учні вивчають нейромережі та перемагають в конкурсах.

Вчитель методів та систем штучного інтелекту, основ NFT, Волинська область

Використання **для створення стратегії розвитку освітнього закладу**

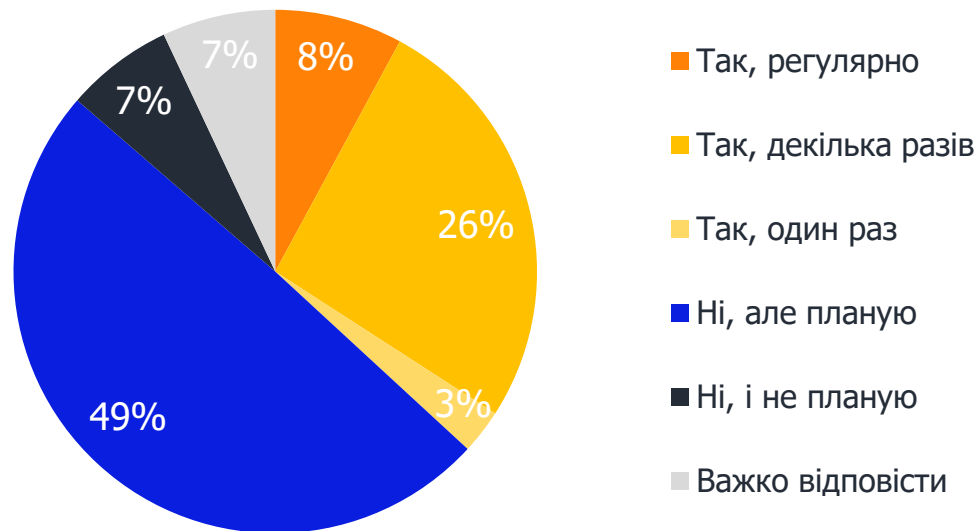
Вчитель хімії, Львівська область

Залучення школярів до використання ШІ

37% вчителів зазначають, що вже залучали школярів до використання ШІ.

Ще 50% зазначають, що поки не залучали, але планують. Загалом лише 7% зазначають, що не планують залучати школярів до використання ШІ, та ще стільки ж вчителів не визначились в цьому питанні.

Чи залучали ви школярів до використання ШІ?

Діти в захваті. Використання ШІ (цьому числі) зробило мій урок видовищем, святом, яке залюбки відвідують учні
Вчитель української мови та літератури, Луганська область

В цьому році випустились неймовірні діти 9-В класу. На уроках мистецтва творили, «чудили», вражали своїми роботами. Їм це «зайшло»))
Вчитель образотворчого мистецтва, Хмельницька область

**Чи готові вчителі
рекомендувати ШІ
своїм колегам та учням**

Готовність рекомендувати ШІ іншим вчителям та учням

Загалом думки вчителів розділились у відповіді на питання, чи готові рекомендувати ШІ своїм колегам та учням.

Кожна з трьох груп – промоутери, нейтралі та критики ШІ мають близько однакові частки. Тим не менш, готовність рекомендувати ШІ своїм колегам дещо вища, ніж готовність рекомендувати використання ШІ учням.

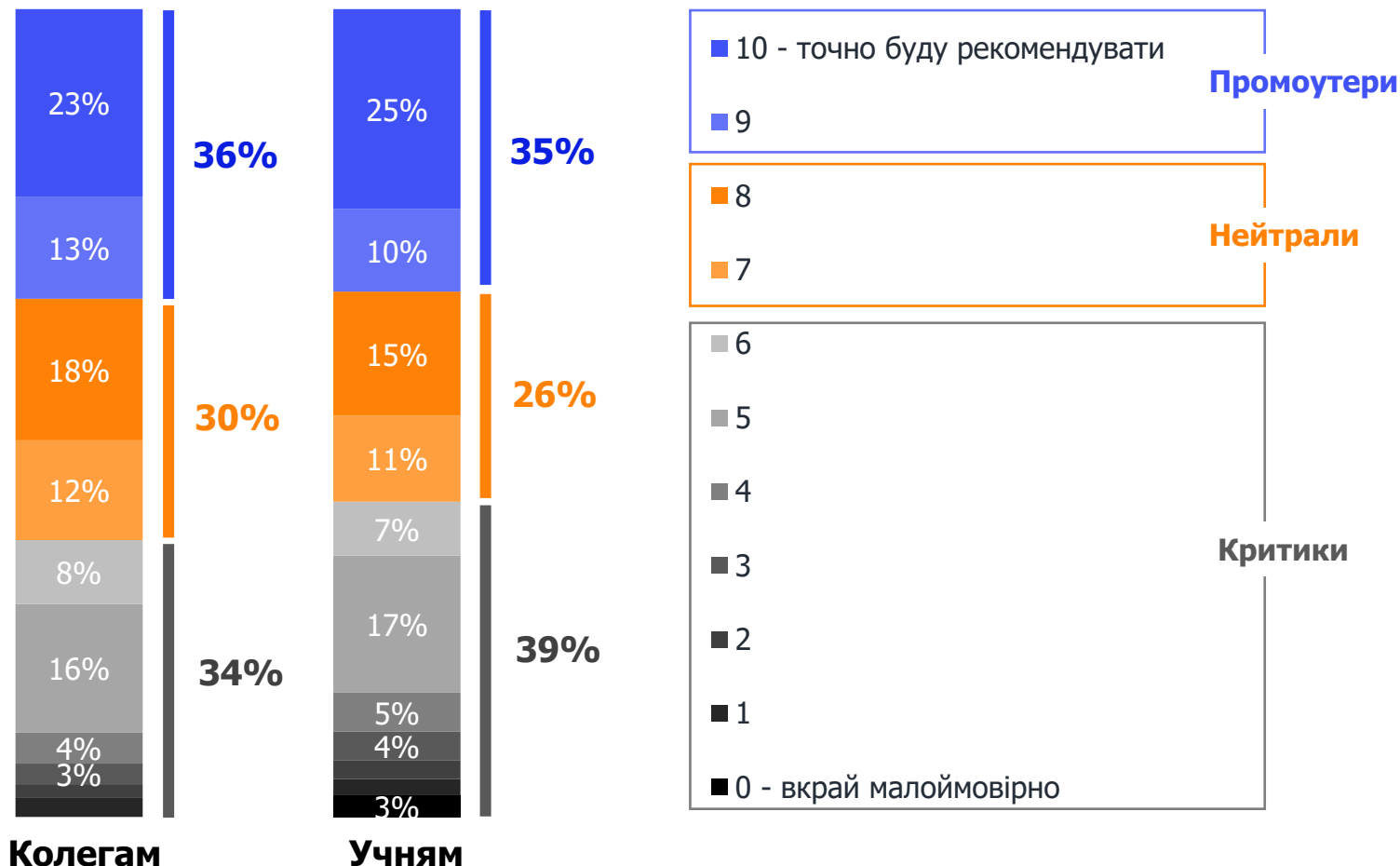
76%

вчителів мають досвід використання ШІ в своїй роботі

Наскільки ймовірно, що будуть радити використання колегам та учням?

- **NPS** (колеги) **+2%**
- **NPS** (учні) **-4%**

NPS = % Промоутери - % Критики

Причини не рекомендувати ШІ колегам

Вчителі мають різні побоювання стосовно ШІ та готовності його рекомендувати. Наприклад, деякі говорили про те, що старші за віком вчителі не готові вивчати ШІ, чи, наприклад, що не в усіх школах є технічні можливості для використання ШІ. Проте найчастіше неготовність вчителів рекомендувати колегам сервіси ШІ пов'язана з тим, що вони самі ще мало знайомі або зовсім не мають досвіду використання в роботі таких сервісів. Також до основних причин неготовності радити використання ШІ іншим вчителям увійшли: проблеми в роботі ШІ (його обмеженість, помилки в роботі), неможливість замінити людське спілкування й справжнього вчителя, а також побоювання, що використання ШІ обмежить розвиток людини/вчителя.

33%

Необізнаність, брак досвіду, поки самі не освоїли

Поки не оволоділа, тому не виробила думку. Мало знаю про різновиди ШІ
Вчитель української мови та літератури, м. Київ

Потрібен додатковий час на освоєння
Вчитель географії, Вінницька область

9%

Обмежені можливості ШІ, помилки в роботі

Проблема у ШІ з укр.мовою, робить багато помилок. Навіть коли його виправляєш, він погоджується, а потім знову надає невірну інформацію
Вчитель музики, Сумська область

Вважаю, що ШІ ще не зовсім досконалий і робить багато помилок
Вчитель математики, Дніпропетровська область

7%

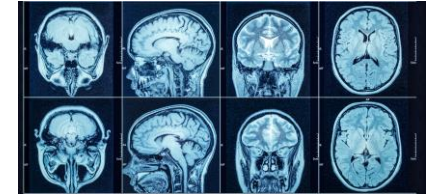
ШІ не може замінити людину, вчителя, спілкування

Тому що краще вчителя ніхто не буде навчати. Вчитель фізичної культури, Донецька область

Критично мислити може тільки високоорганізована людина, чого не має ШІ
Вчитель англійської мови, Сумська область

5%

Обмеження розвитку, деградація мислення

Людина повинна думати сама, повинна вміти аналізувати ситуацію і сама приймати рішення.
Вчитель української мови та літератури, Рівненська область

Це шкодить людському мисленню
Вчитель англійської мови, Івано-Франківська область

Причини не рекомендувати ШІ учням

Причини не рекомендувати ШІ учням багато в чому збігаються з неготовністю рекомендувати ШІ вчителям, проте є своя специфіка. Значно сильнішими є побоювання того, що використання сервісів ШІ негативно впливатиме на розвиток мислення дитини чи взагалі може призвести до його деградації. Також з'являється ще один бар'єр, а саме – переживання, що учні будуть використовувати ШІ для списування, таким чином ризик академічної недоброчесності зростатиме.

24%

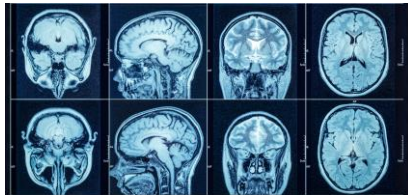

Необізнаність, брак досвіду, поки самі не освоїли

Спочатку сама перевірю, а тоді запропоную учням
Вчитель біології та географії,
Тернопільська область

16%

Обмеження розвитку дитини, деградація мислення

Для створення /творення - це потенційно шкідливо для діяльності мозку дитини. ШІ зупиняють процес мислення учнів. Це позбавляє їх мотивації докладати зусиль для вирішення проблем і створює інтелектуальний вакуум.
Вчитель історії, громадянської освіти,
Тернопільська область

10%

Ризик академічної недоброчесності

Я за академічну доброчесність. Боюся, що учні будуть використовувати ШІ не з метою здобуття знань, а лише для того, щоб списати.
Вчитель української мови та літератури, Рівненська область

6%

Обмежені можливості ШІ, помилки в роботі

З тої ж причини, непоганий помічник учням, але часто помиляються в математиці особливо, а учні які не знають предмету цього зрозуміти не можуть.
Вчитель математики,
Дніпропетровська область

Причини рекомендувати ШІ **колегам**

Вчителі, які готові рекомендувати використання штучного інтелекту, перш за все вказують про те, що ШІ – це наша сучасність, це інновації і за цим майбутній розвиток. Не менш вагомим фактором рекомендувати ШІ своїм колегам є розуміння того, що ШІ спрощує роботу вчителя, допомагає, додає зручності та ефективності. Зрештою вчителі говорять, що це оптимізує та економить їх час, який можна використати більш ефективно, в тому числі на особисте життя. Ще одним з ключових факторів, про який часто говорили вчителі-промоутери ШІ, є його здатність робити навчальний процес цікавим та захоплюючим.

23%

**За цим майбутнє.
Це сучасно та інноваційно**

Щоб вчити сучасних дітей, потрібно використовувати сучасні технології
Вчитель української мови та літератури, Луганська область

Це інноваційно. Весь світ користується, чим ми гірші? Не треба його боятися
Вчитель зарубіжної літератури, Харківська область

23%

**ШІ – це помічник.
Це просто, зручно, ефективно**

ШІ це зручно, швидко, сучасно, допомагає, коли вже немає ідей для нових матеріалів
Вчитель хімії, Дніпропетровська область

У тому що ШІ дуже ефективно впливає на роботу вчителя.
Вчитель англійської мови, Житомирська область

10%

Економія та оптимізація часу

Дуже економить час, а його звідти не вистачає у нашій професії.
Вчитель географії, Полтавська область

Час, зекономлений завдяки ШІ, можна витратити на багато більш приємних речей)
Вчитель іспанської мови, м. Київ

8%

Робить навчальний процес цікавим, захоплюючим

Процес навчання з ШІ стає цікавішим та захоплюючим, відкриває нові можливості використання методик
Вчитель інформатики, м. Київ

Бо освітній процес можна зробити більш цікавим та креативним
Вчитель історії, Дніпропетровська область

Причини рекомендувати ШІ **учням**

Причини рекомендувати ШІ учням схожі до причин рекомендувати ШІ вчителям, проте також вчителі говорять, що використання ШІ учнями сприятиме розвитку учнів. Наприклад: розвиватиме критичне мислення, навчить опрацьовувати інформацію, аналізувати, розширить кругозір, допоможе креативно підходити до вирішення завдань, навчить правильно ставити запитання та аналізувати відповіді на них тощо.

21%

**За цим майбутнє.
Це сучасно та інноваційно**

Це технології майбутнього, тому варто навчити учнів як правильно ним користуватись. Розглянути переваги та недоліки.

Вчитель української мови та літератури, м. Київ

16%

**ШІ – це помічник.
Це просто, зручно, ефективно**

ШІ значно полегшить їм життя, а в технічному плані діти більш справжні ніж учителя

Вчитель математики, Харківська область

Це значно полегшує навчальний процес і це зручніше, ніж пошук в гуглі. Шкільний психолог, Миколаївська область

14%

**Розширює можливості
навчання, вдосконалення**

Ші - це не лише можливість використовувати готову інформацію, а передусім - вміння працювати з нею.

Це розвиває мислення, вчить набувати нових навичок роботи з інформацією

Вчитель історії, Вінницька область

14%

**Робить навчальний процес
цікавим, захоплюючим**

Учням подобається, коли я приношу на урок щось нове і цікаве, особливо те, про що вони не знали

Вчитель біології, Одеська область

Точно буду, бо це для них цікаво і захоплює

Вчитель географії, Полтавська область

Профіль аудиторії вчителів

Предмет викладання, стаж роботи

Предмет, який викладають

Стаж роботи вчителем

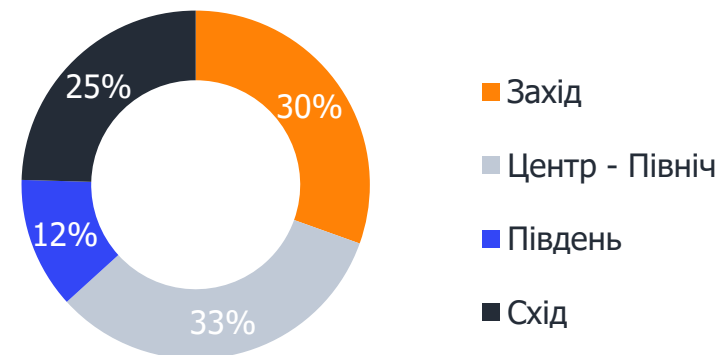
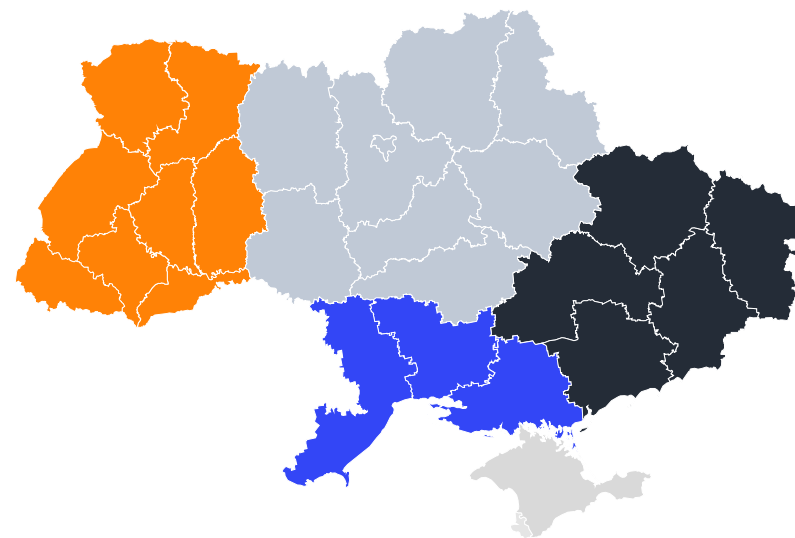
- до 5 років
- 6 - 10 років
- 11 - 15 років
- 16 - 20 років
- 21 - 25 років
- 26 - 30 років
- > 30 років

Середній стаж
18,5 років

Область, в якій знаходиться школа

Область, в якій знаходиться школа

Вінницька	4%	Миколаївська	3%
Волинська	3%	Одеська	6%
Дніпропетровська	8%	Полтавська	3%
Донецька	5%	Рівненська	4%
Житомирська	3%	Сумська	2%
Закарпатська	4%	Тернопільська	4%
Запорізька	4%	Харківська	6%
Івано-Франківська	4%	Херсонська	3%
місто Київ	7%	Хмельницька	3%
Київська	5%	Черкаська	3%
Кіровоградська	2%	Чернівецька	1%
Луганська	2%	Чернігівська	2%
Львівська	7%		

Кількість учнів в школі, наслідки російської агресії

Кількість учнів в школі до 24.02.2022

- до 200
- 201 - 400
- 401 - 600
- 601 - 800
- 801 - 1000
- > 1000 учнів

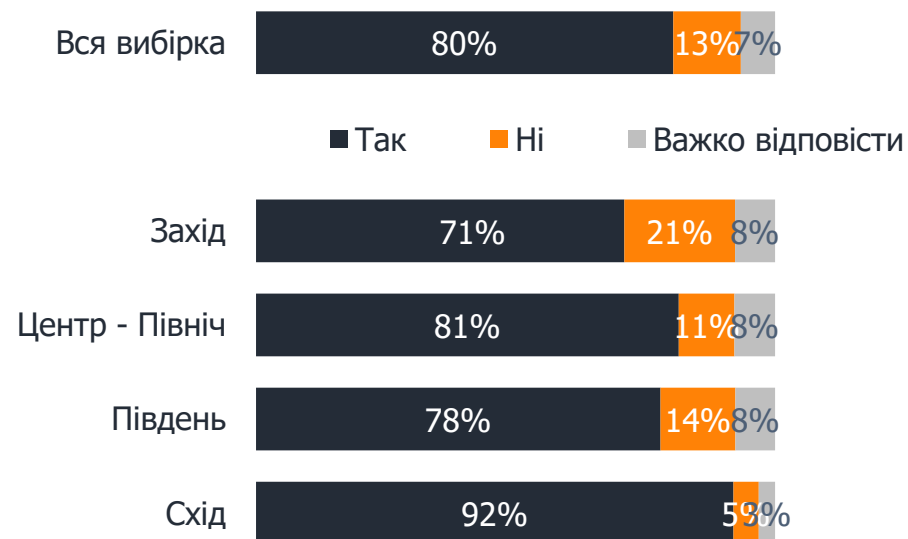
Середня
кількість
568 учнів

Чи постраждав навчальний заклад унаслідок воєнних дій РФ?

Оцінка кількості евакуйованих дітей

Чи є серед учнів вашого закладу евакуйовані за кордон?

Евакуйованих нема, є діти, сім'ї яких вирішили переїхати за кордон на тимчасове чи постійне місце проживання
Вчитель української мови та літератури, Львівська область

Якщо так, як ви оцінюєте їх кількість?

	Вся вибірка	Захід	Центр - Північ	Південь	Схід
до 2%	11%	14%	11%	7%	10%
3% - 4%	15%	21%	20%	9%	7%
5% - 6%	11%	14%	12%	11%	8%
7% - 8%	8%	13%	8%	8%	5%
9% - 10%	8%	8%	8%	6%	9%
11% - 13%	8%	9%	6%	8%	8%
14% - 15%	5%	3%	5%	5%	7%
16% - 20%	7%	4%	7%	3%	11%
21% - 25%	5%	2%	4%	7%	8%
26% - 30%	3%	1%	2%	4%	6%
> 30%	6%	1%	5%	13%	11%
Відмова / ВВ	11%	10%	11%	19%	9%
В середньому	12%	8%	10%	16%	16%

Частина 2. Погляд учнів на ШІ

**Про які сервіси ШІ
учні знають та які з них
використовували**

Знання та використання сервісів ШІ

Практично всі учні чули про сервіси ШІ, при цьому 8 з 10 користувались принаймні одним з них за останні 6 місяців. Найпопулярнішими серед учнів є ChatGPT. Близько третини чули про інструменти ШІ від проєкту «На Урок». Такі сервіси, як Grammarly, Bard Google, Midjourney, Notion AI та Stable Diffusion значно менш популярні серед учнів.

91% знають

про хоча б один з наведених сервісів ШІ

78% користувались

хоча б одним з наведених сервісів ШІ за останні 6 місяців

Найпопулярніший сервіс ШІ серед учнів:

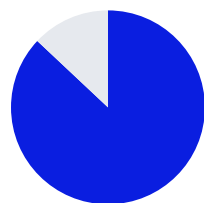

Канали отримання інформації про сервіси ШІ

Основне джерело інформації, з якого учні отримали інформацію про сервіси ШІ, - це соціальні мережі.

43% отримали інформацію також від друзів чи однокласників. Також частина учнів самостійно шукала інформацію про ШІ (27%).

Кожен 4-ий зазначає, що отримував інформацію про штучний інтелект на уроках в школі.

91% знають

про хоча б один з наведених сервісів ШІ

ChatGPT

Ha Urok
освітній проект

Midjourney

Bard

grammarly

Notion

Stable Diffusion

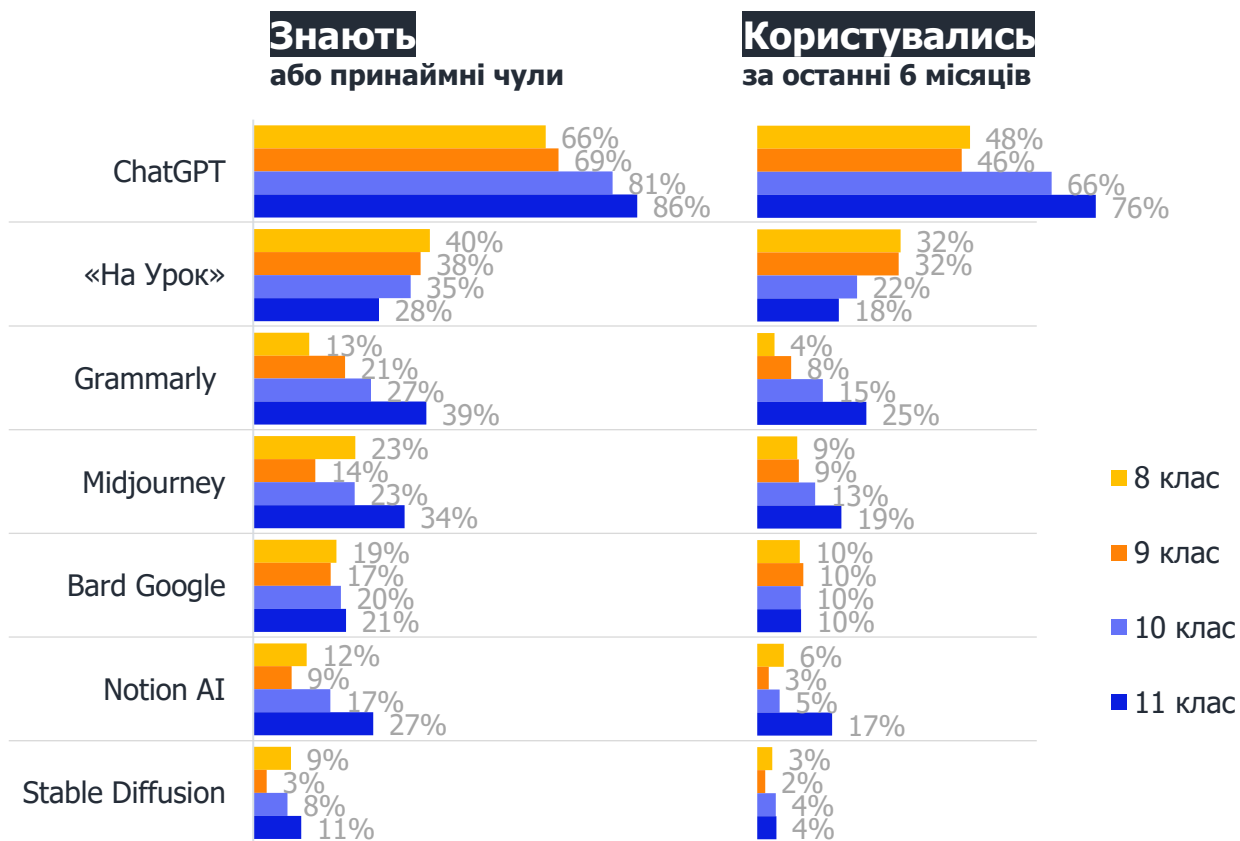
Звідки отримали інформацію про сервіси ШІ:

▪ Соцмережі	83%
▪ Друзі чи однокласники	43%
▪ Цілеспрямовано шукав/шукала інформацію	27%
▪ Позашкільні активності	24%
▪ Уроки в школі	23%

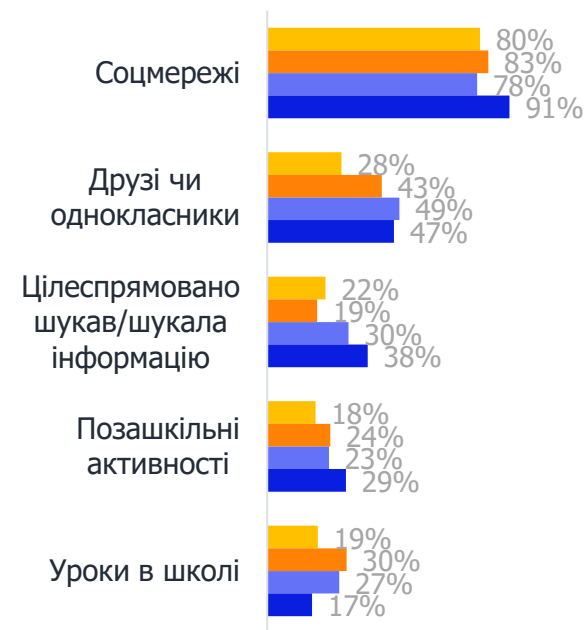
Специфіка знання та користування сервісами ШІ в розрізі вікової категорії учнів

Порівнюючи знання та користування сервісів ШІ серед учнів різних класів, окремо варто зазначити загальну тенденцію – рівень знання та користування тим вищий, чим доросліший учень. Згідно з цим, учні 11 класу мають найвищий рівень знання та користування такими сервісами ШІ як ChatGPT, Grammarly, Midjourney, Notion AI. Учні 11 класу частіше шукали інформацію про ШІ самостійно.

Виключення становить – «На урок». Про цей сервіс, навпаки, вище рівень обізнаності серед учнів 8-9 класу.

Звідки отримали інформацію про сервіси ШІ: (Учні, що знають про сервіси ШІ)

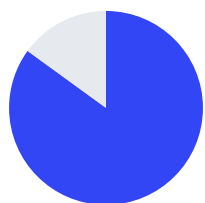
Питання: Які з наведених сервісів штучного інтелекту тобі знайомі? Який із цих інструментів ти використовував/використовувала хоча б раз за останні пів року? Якщо ти чув/чула про штучний інтелект, звідки дізнався/дізнавалась інформацію?

**Як саме учні
використовували ШІ,
чи задоволені та які
ідеї щодо застосування
ШІ мають**

Успішність досвіду використання ШІ

Більшість учнів, що мали досвід використанні ШІ, мають позитивні враження (75%), говорять про допомогу ШІ. 16% дають нейтральну оцінку, 6% - негативну.

85%

учнів зазначили, що мають досвід використання ШІ

Як оцінюють свій досвід:

- Круто: ШІ значно допоміг мені в навчанні/інших сферах
- Вдало: ШІ трохи допоміг мені, але поки що без крутих історій
- Нейтрально: поки що не оцінив/оцінила переваг ШІ
- Не дуже вдало: мав/мала проблеми та труднощі
- Зовсім невдало: використання ШІ мене розчарувало
- Важко сказати

Способи використання ШІ школярами

6 з 10 учнів вже використовували сервіси штучного інтелекту для підготовки домашнього завдання. Також близько 40% зазначають, що використовували ШІ в роботі на уроках (зокрема для виконання самостійних робіт). Окрім навчальної діяльності, діти зазначали, що використовують ШІ для саморозвитку, пошуку ідей тощо.

Який саме досвід мають учні у використанні ШІ

Підготовка домашнього завдання

Робота на уроках (наприклад, пошук інформації для командної або самостійної роботи тощо)

Позашкільні активності (наприклад, пошук ідей для створення власного проєкту тощо)

Для саморозвитку поза школою чи гуртками

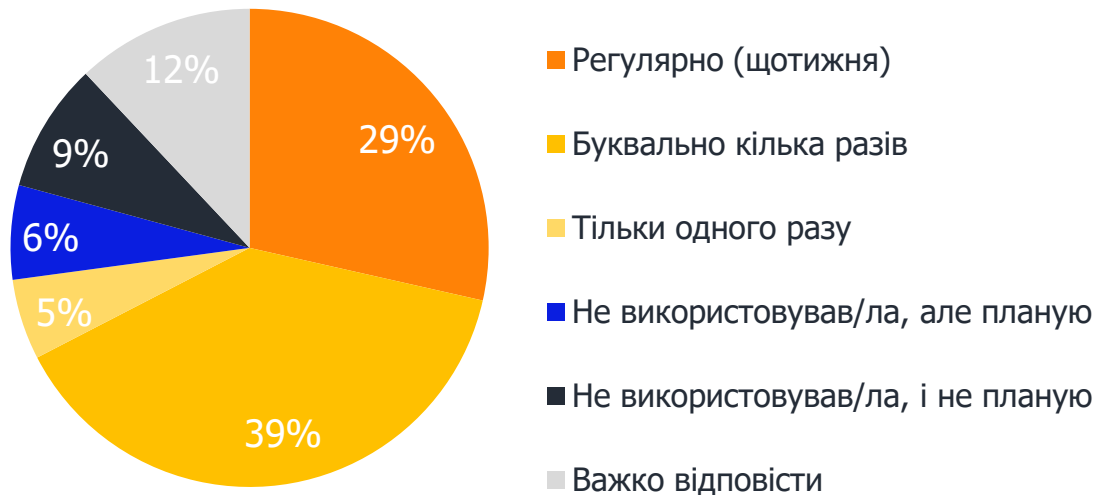
ШІ дуже допомагає виконувати домашні завдання. Використовую його, коли не розумію, як правильно вирішити задачу (наприклад, з хімії або математики) і він все поетапно мені роз'яснює, що реально допомагає зрозуміти рішення задач
Учень 10 класу, Донецька область

67% учнів погоджуються з твердженням, що **ШІ вплине на навчання у школах уже найближчими роками**

Частота використання ШІ школярами

Майже третина учнів зазначила, що використовують ШІ регулярно (щотижня). Більшість використовували не регулярно, а декілька разів. 9% зазначають, що не мають досвіду використання та не планують в майбутньому користуватись.

Як часто використовують учні ШІ?

Навіть зараз я використовую ШІ заради генерації якихось ідей. Для будь чого — проекти, відповіді на запитання, доповіді. Іноді сидиш і розумієш, що в голові - суцільна каша. ШІ справді дуже мені допомагає структурувати думки
Учень 11 класу, м. Київ

Я б ніяк не використовував, це блокує креативне мислення
Учень 9 класу, Хмельницька область

Ідеї учнів використання ШІ

Учні висловлюють різні ідеї щодо використання штучного інтелекту в навчанні, включаючи благородні ініціативи, такі як активне використання для розширення пошуку ідей, більш глибоко вивчення теми, саморозвитку та виявлення своїх слабких місць. Наприклад, деякі учні прагнуть поліпшити якість навчання через автоматичне створення конспектів, оптимізацію часу на рутинні завдання, тоді як інші пропонують використовувати штучний інтелект для негативних цілей, таких як списування. Нижче наведений список з основними групами ідей школярів стосовно застосування ШІ в їх навчанні, а на наступних слайдах деякі з конкретних прикладів.

✓ Пошук **інформації, поглиблення в тему**

✓ Пошук **пояснень, детальних консультацій** в складній темі

✓ Пошуку **взірця / ідей / натхнення**

✓ Пошук **відповідей, яких не знають**

✓ Створення **конспектів**

✓ Створення **письмових робіт** (текстів / віршів / творів)

✓ Створення **презентацій / зображень та проєктів**

✓ Підготовка **до уроків, навчання**

✓ Допомога **з домашнім завданням**

✓ **Саморозвиток** / коучинг

✓ **Самоперевірка**

✓ **Списування**

Ідеї учнів використання ШІ

Пошук інформації

Якщо б це було, то я б шукала багато додаткової інформації і це було б дуже вдало і швидше ніж завжди, і таким чином ми б засвоювали більше інформації
Учень 10 класу, Полтавська область

Інструменти ШІ можуть мені допомогти складні запитання, які я не знаю/не можу зайти. Знайти якусь інформацію поглиблену в якусь тему, наприклад, на тему "Перша світова", попросити розписати події з якогось боку Антанти або Троїстого (четверний) союз.
Учень 10 класу, Харківська область

Я б шукала додаткову інформацію, цікаві події, які відбулися останнім часом, для саморозвитку, щоб вміти виконувати завдання різними способами.
Учень 8 класу, Житомирська область

Ідеї учнів використання ШІ

Перевірка знань, коучинг

Перш за все користувалася б для самоперевірки.
Учень 9 класу, Херсонська область

Я б використовувала ШІ (Граммарлі, наприклад) для знаходження та редагування різних помилок у власноруч написаних творах. І це поки все, що спадає на думку

Учень 10 класу, Дніпропетровська область

Інструменти ШІ також змогли б аналізувати мої досягнення та робити рекомендації для подальшого розвитку, що підвищило б якість моєї освіти

Учень 11 класу, Сумська область

У першу чергу я набрала б запит про те, як розподіляти свій час та ефективно вивчати інформацію з різних предметів...

Учень 10 класу, Луганська область

Ідеї учнів використання ШІ

Пошук взірця / ідей / натхнення

Я би використовував його для пошуку дуже цікавих і незвичайних ідей для моєї проєктної діяльності, також, можливо, для знаходження дуже захоплюючої інформації

Учень 10 класу, Харківська область

Це було б набагато краще та легко. Я б шукала ті самі приклади написання твору. Але писала б по своєму, читала та вдосконалювала свої можливості. Або ж після написаного свого домашнього, звіряла б точністю за допомогою ШІ

Учень 11 класу, Рівненська область

Я пропоную щоб штучний інтелект генерував різні заготовки-ідеї, а не відповідь у цілому

Учень 11 класу, Черкаська область

Ідеї учнів використання ШІ

Створення презентацій / зображень та конспектів

Використовувала б ШІ тільки для підготовки до рефератів / презентацій для пошуку додаткової інформації
Учень 10 класу, Харківська область

З мого досвіду, такі інструменти як ChatGPT, Bard Google найкраще показали себе в узагальненні інформації (конспект з довгої статті чи параграфу), підготовці виступу за наданою інформацією, також іноді в написанні чорнового варіанту розгорнутої відповіді чи есе. Midjourney та Stable Diffusion дуже зручно використовувати при підготовці презентації.
Учень 11 класу, Черкаська область

ШІ можна використовувати для створення коротких конспектів з усієї інформації отриманої на уроці (для повторення вдома). Якщо не зрозуміла якась тема, то ШІ згенерує декілька різних завдань для тренування, пояснить їх і надасть джерела
Учень 11 класу, Кіровоградська область

Ідеї учнів використання ШІ

Допомога з домашнім завданням, розуміння теми

ШІ дуже допомагає виконувати домашні завдання. Використовую його, коли не розумію, як правильно вирішити задачу (наприклад, з хімії або математики) і він все поетапно мені роз'яснює, що реально допомагає зрозуміти рішення задач.

Учень 10 класу, Донецька область

Якщо я не зрозумів вчителя, то я можу запитати це у ШІ. Він може мені пояснити декілька разів, поки я не зрозумію тему.

Учень 10 класу, Дніпропетровська область

Я б, напевно, шукала більше додаткову та пояснювальну інформацію, ніж просто відповідь на запитання чи вирішення завдання, я хотіла б сама навчитися вирішувати завдання, які мені потрібно вирішити і використовувати штучний інтелект тільки у випадках, коли дійсно не знаю або не розумію, як вирішити завдання.

Учень 11 класу, Донецька область

Ідеї учнів використання ШІ Списування

Списував би контрольні роботи
Учень 9 класу, м. Київ

Особисто я користувався цим абсолютно цілий минулий рік з історії: в кінці параграфу в книжці є запитання (дз), через Google Об'єktiv я копіював текст, вганяв запитання в ChatGPT, вставляв в програму Handwriter і скидував pdf. в особисті повідомлення вчителю...

Учень 11 класу, Івано-Франківська область

Я б користувалася ШІ тільки для творів, де потрібно мислити по-філософському

Учень 11 класу, Полтавська область

Просила б виконати домашнє завдання або самостійну роботу за мене :)

Учень 11 класу, Чернігівська область

Погляд учнів на застосування ШІ вчителями

Як школярі оцінюють використання ШІ вчителями

Найчастіше школярі зазначають, що саме вчителі інформатики використовували ШІ на уроках. Використання ШІ на інших уроках з інших предметів, відповідно до оцінок учнів, суттєво менше. 57% учнів зазначають, що якби їм випала нагода на один день стати вчителем, вони б скористались інструментами ШІ. На наступних слайдах наведені ідеї учнів стосовно того, як би вони використали ШІ, якщо б стали вчителем.

На яких уроках вчителі використовували ШІ

Чи залучив(-ла) би ти інструменти штучного інтелекту, якби тобі випала нагода на один день стати вчителем?

Як учні залучили б ШІ, якби їм випала б нагода стати вчителем на один день:

Допомога у пошуку інформації (нової, цікавої, додаткової тощо)

Дивлячись, який урок я б проводила, я скористалася б штучним інтелектом, щоб взнати більше інформації і потім пояснити це іншим
Учень 10 класу, Миколаївська область

Підготовка плану уроку та створення матеріалів для уроку (презентації, ілюстрації, відео)

В першу чергу, це підготовка плану уроку: ШІ міг би враховувати усі найновіші тренди в області освіти, роблячи урок цікавішим. З допомогою ШІ можна ефективно готувати авторські матеріали (презентації, опитування, тощо), персоналізовані для конкретної групи учнів. Учень 11 класу, Черкаська область

Створення тестів, задач для учнів та автоматизації перевірки знань

Штучний інтелект міг би допомогти вчителям створювати завдання які неможливо списати, яких ніде раніше не було.
Учень 11 класу, Київська область

Підготовка індивідуальних завдань, персоналізований підхід до учнів

Створення персоналізованих тестів та завдань для кожного учня, які допомагають покращити знання в конкретних темах та аспектах
Учень 11 класу, Донецька область

Як учні залучили б ШІ, якби їм випала б нагода стати вчителем на один день:

Генерування ідей, пошук креативних та цікавих підходів до навчання

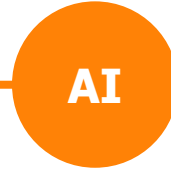
Я б використав ШІ для створення максимально цікавого та різноманітного уроку, використовував би не тільки терміни та пояснював тему, а вставляв розбавляючи картинки чи паузи, щоб матеріал сприймався легше та не був нудним.
Учень 10 класу, Запорізька область

Підвищення успішності учнів шляхом більш якісного вивчення теми

Створювати більш стислий та якісний матеріал для учнів, давши змогу ШІ спростити інформацію для кращого розуміння.
Учень 10 класу, Дніпропетровська область

Навчання учнів правильному користуванню ШІ

Можна було б показати дітям, як можна використовувати ШІ, чим він може бути корисним, розказати як він працює, але і розповісти про недоліки.
Учень 10 класу, Київська область

Також учні наводили конкретні приклади, як вони б використали ШІ на різних уроках, наприклад, на хімії, біології, історії, інформатиці, математиці тощо (деякі з прикладів - див. наступний слайд)

Як учні залучили б ШІ, якби їм випала б нагода стати вчителем на один день (приклад)

На уроці **біології**, де розказують про процеси в організмі або описують щось, ШІ міг би давати зображення, що точно **ілюструють описане**. На англійській, ШІ міг би допомагати учням практикуватись
Учень 11 класу, м. Київ

Історія - проводити паралелі між історичними подіями, розуміти що б могло статися, які причини приводять до яких подій. Тобто порівнювати власні думки та аналітичні можливості ШІ
Учень 10 класу, Запорізька область

Я б створив **інтерактивний урок з інформатики** про створення телеграм-бота, під'єданого до чатгпт (для зручності)
Учень 8 класу, Черкаська область

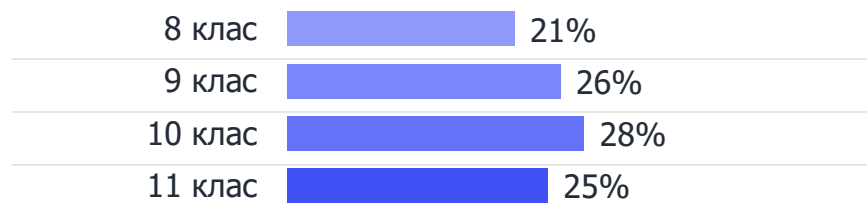

Профіль аудиторії учнів

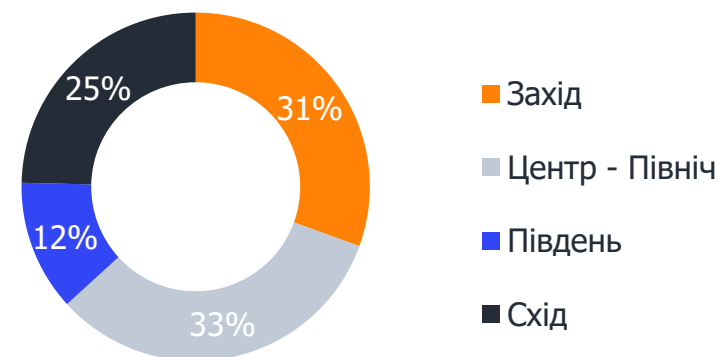
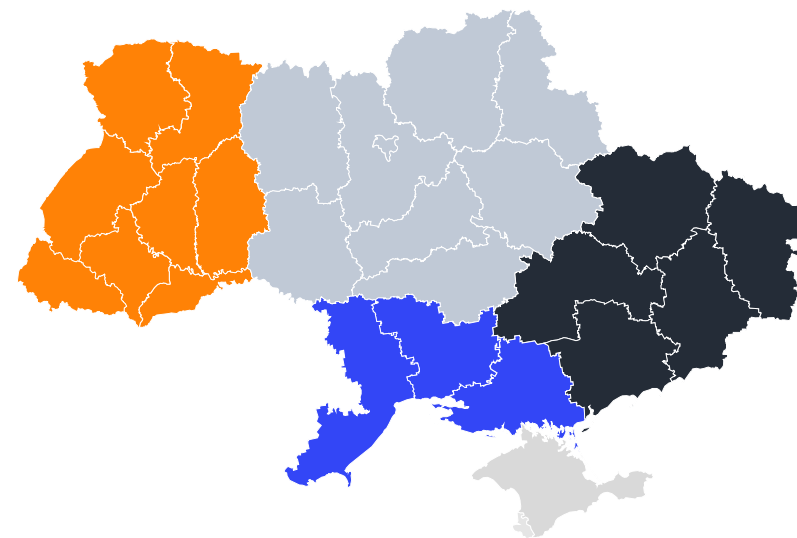
В якому класі навчаються. Місце навчання до повномасштабного вторгнення

В якому класі навчаються

Область, в якій знаходиться школа

Вінницька	1%	Миколаївська	3%
Волинська	3%	Одеська	6%
Дніпропетровська	8%	Полтавська	1%
Донецька	5%	Рівненська	4%
Житомирська	3%	Сумська	2%
Закарпатська	4%	Тернопільська	6%
Запорізька	4%	Харківська	6%
Івано-Франківська	2%	Херсонська	3%
місто Київ	7%	Хмельницька	3%
Київська	8%	Черкаська	5%
Кіровоградська	2%	Чернівецька	1%
Луганська	2%	Чернігівська	2%
Львівська	7%		

Наслідки російської агресії

Чи довелося змінити школу після 24.02.2022

Чи постраждав навчальний заклад унаслідок воєнних дій РФ

8% учнів проживали за кордоном на момент опитування

Хобі - чим захоплюються

Найпоширеніші зі спорту:

Спорт (без уточнення)	13%
Танці	9%
Бадмінтон/Баскетбол/Волейбол/Теніс...	8%
Футбол	4%

Вільного часу фактично немає...11 клас, але коли є нагода - ходжу у спортивну залу, подобається плавати в басейні, але наразі такої можливості немає. Іноді читаю, граю на приставці, дивлюся серіали. Погано, що на такий відпочинок виділяється всього пів дня на тиждень...

Учень 11 класу, Херсонська область

Я цікавлюся біологією та природничими науками, у вільний час маю тренування з фігурного катання та дзюдо, а також англійської, з якої маю рівень B1

Учень 8 класу, Дніпропетровська область

Цікавлюся програмуванням (особливо створенням сайтів) та UI/UX дизайном, вивчаю англійську, французьку, німецьку та польську, пізнаю глибини української мови) Також у вільний час вивчаю психологію, екологію, в'яжу спицями та волонтеру

Учень 10 класу, м. Київ

Професія - ким хочуть стати

ІТ сфера	12%
Медицина	7%
Право, політика	4%
Дизайнер	3%
Поліція, ДСНС чи СБУ	2%
Військова справа, ЗСУ	2%
Ветеринар	2%
Вчитель	2%
Психолог	2%
Архітектор	2%
Бізнес справа	1%
Інженер/механік	1%
Міжнародні відносини	1%
Журналіст	1%
Економіст	1%
Актор	1%

Я хочу стати **програмістом**. Моя спеціальність на котру я хочу поступити це інженерія програмного забезпечення. Мені подобається програмування, я в цьому розбираюсь і ще **за це платять хороші гроші**.

Учень 11 класу, Київська область

Хочу працювати **стоматологом**, бо мені подобається лікувати людей, ти **робиш сам на себе** та заробляєш **багато грошей**

Учень 8 класу, Харківська область

Я хочу бути **нейрохірургом**. По-перше, в наш час, **дуже необхідна професія**. По-друге, це незвіданий світ людських можливостей, який мені **цікаво досліджувати**.

Учень 8 класу, Черкаська область

Хочу працювати **юристом**, адвокатом або слідчим. Щоб **посадити за ґрати всіх хабарників** та проросійських діячів, які руйнують нашу країну.

Учень 11 класу, Харківська область

Ландшафтний дизайн, мені **подобається творити** щось своє, особливо якщо це стосується рослин, це дуже гарно виглядає, до того ж я обожнюю малювати. Тому, я вважаю, що ця професія мені дуже підходить

Учень 11 класу, Харківська область

Хочу піти в 18 років в 3 окрему штурмову бригаду (**штурмовиком**)

Учень 9 класу, Київська область

Дякуємо за увагу!